

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ/ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Όνομα Ενότητας: Κριτικός Γραμματισμός	
Υπο-Ενότητα 1 Τίτλος: Τύποι πηγών και υπηρεσιών πληροφόρησης	
Σχέδιο Μαθήματος 1 – Αναζητώντας πληροφορίες	
Διάρκεια: 90 λεπτά	
Στόχος	Ο κύριος στόχος αυτού του σχεδίου μαθήματος είναι, να κατανοήσουμε το θέμα «πηγή πληροφοριών» και να το εφαρμόσουμε στην καθημερινή ζωή.
Ομάδα-στόχος	Ενήλικες (τρίτης ηλικίας)
Εγκατάσταση/ Εξοπλισμός	<ul style="list-style-type: none"> ● Τάξη ● Πρόσβαση στο Διαδίκτυο ● Υπολογιστής/Laptop ● Προτζέκτορας ● Λευκός πίνακας (Πίνακας Μαρκαδόρου) ● Βιβλία/εφημερίδες
Εργαλεία/ Υλικά	<ul style="list-style-type: none"> ● Χαρτί A3 ● Αυτοκόλλητες σημειώσεις ● Συνοδευτικό υλικό 1 ● Συνοδευτικό υλικό 2 ● Συνοδευτικό υλικό 3 ● Συνοδευτικό υλικό 4 ● Συνοδευτικό υλικό 5
Βασικές Εργασίες	<ol style="list-style-type: none"> 1. Έναρξη της συνάντησης : παρουσίαση του θέματος και του τρόπου εργασίας - παρουσιάσεις, συζητήσεις, εργασίες εργαστηρίου (5 λεπτά) 2. Εργασία 1: Ποιες πηγές πληροφοριών χρησιμοποιούμε; (15 λεπτά)

Οι πληροφορίες φτάνουν σε εμάς μέσω διαφόρων καναλιών. Έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις γνώσεις μας για τον κόσμο, την καθημερινή ζωή, την κοσμοθεωρία και, κατά συνέπεια, στις αποφάσεις μας. Είναι σημαντικό να χρησιμοποιείτε πληροφορίες από αξιόπιστες πηγές και να ελέγχετε την αξιοπιστία τους. Είναι σημαντικό να μάθετε επίσης, πώς να επιλέγετε τη σωστή πηγή. Θυμηθείτε ότι δεν υπάρχει μια απολύτως αντικειμενική πηγή πληροφοριών.

1.1 Οι συμμετέχοντες λαμβάνουν αυτοκόλλητες σημειώσεις και γράφουν τις πηγές πληροφοριών που χρησιμοποιούν - κάθε αυτοκόλλητη σημείωση είναι μία πηγή.

Ο εκπαιδευτής δημιουργεί γραμμές σαν ακτίνες ήλιου στον λευκό πίνακα και γράφει τις απαντήσεις που δόθηκαν επανειλημμένα από τις ομάδες π.χ. βιβλία, τύπος, μέσα ενημέρωσης, διαδίκτυο, εγκυκλοπαίδειες, γνώσεις άλλων ανθρώπων, ταινίες, ραδιοφωνικές μεταδόσεις κλπ.

1.2 Συζήτηση: Υπάρχουν πηγές πληροφοριών που δεν περιλαμβάνονται εδώ; Ποιες δεν χρησιμοποιούμε, αλλά θα μπορούσαμε; Ή γιατί χρησιμοποιούμε μερικές από αυτές λιγότερο συχνά; Οι συμμετέχοντες λαμβάνουν γλωσσάρια **(βλ. Συνοδευτικό υλικό 1)** με το διαχωρισμό και τον ορισμό των πηγών.

Περίληψη: Καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής μας, έχουμε μάθει να αναζητούμε αξιόπιστες πηγές πληροφοριών. Συχνά περιοριζόμαστε σε αυτές που έχουν αποδειχτεί σωστές πολλές φορές και έχουμε ξανά χρησιμοποιήσει. Συμβαίνει να μην καταβάλλουμε προσπάθειες για την επέκταση αυτών των στρατηγικών.

3. Εργασία 2: Δημιουργούμε ένα μοντέλο αναζήτησης πληροφοριών (20 λεπτά)

2.1. Οι συμμετέχοντες, χωρισμένοι σε ζεύγη, λαμβάνουν κάποιες προτάσεις, οι οποίες σχηματίζουν μια λογική διαδρομή αναζήτησης πληροφοριών **(βλ. Συνοδευτικό υλικό 2)**

2.2. Περίληψη: επισκόπηση του Big6 - Μοντέλο πληροφοριακού γραμματισμού **(βλ. Συνοδευτικό υλικό 3)**

Συνήθως, λαμβάνουμε γνώσεις και πληροφορίες σύμφωνα με τα βήματα που έχουν κανονιστεί. Μπορεί να μην το γνωρίζουμε αυτό. Κάθε στάδιο είναι απαραίτητο για να διασφαλίσουμε ότι οι πληροφορίες που λαμβάνουμε είναι ικανοποιητικές για εμάς.

4. Εργασία 3: Το μοντέλο αναζήτησης πληροφοριών στην πράξη (25 λεπτά)

3.1 Χωρίζουμε τους συμμετέχοντες σε 3 ομάδες. Οι συμμετέχοντες

	<p>λαμβάνουν φύλλα εργασίας (βλ. Συνοδευτικό υλικό 4).</p> <p>Απαντήστε στις ερωτήσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τι πληροφορίες χρειάζεστε; • Βρείτε 2 πηγές από κάθε κατηγορία: βιβλία, ιστοσελίδες, ηλεκτρονικές εκδόσεις(π.χ. ταινία, παρουσίαση) <p>Αυτό που χρειάζεστε: ένας υπολογιστής με πρόσβαση στο Διαδίκτυο, βιβλία και εφημερίδες μπορούν επίσης να παρασχεθούν στους μαθητές.</p> <p>5. Εργασία 4: Ποια πηγή πληροφοριών ταιριάζει καλύτερα; (15 λεπτά)</p> <p>4.1. Οι συμμετέχοντες λαμβάνουν μια κάρτα με έναν πίνακα που περιέχει 3 κατηγορίες (βλ. Συνοδευτικό υλικό 5): μελέτη/εργασία, ενδιαφέροντα, ψυχαγωγία. Η εργασία τους είναι, να καταχωρήσουν τα στοιχεία στην κατάλληλη κατηγορία - προσπαθήσουν να απαντήσουν στην ερώτηση, ποια πηγή θα είναι η καλύτερη για να αναζητήσουμε γνώσεις σε μια δεδομένη κατηγορία.</p> <p>6. Εργασία 5: Σύνοψη (10 λεπτά)</p>
--	--

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ 1: Τύποι πηγών και υπηρεσιών πληροφόρησης

1. **Βιβλιογραφική Πηγή - Καταγραφή** - "Ένα υλικό αντικείμενο που περιέχει καταγεγραμμένες πληροφορίες που προορίζονται να μεταδοθούν σε κάποιο χρόνο και χώρο".

- **Πρωτογενής πηγή**

Ορισμός: Είναι προϊόν ανθρώπινης σκέψης που «έχει τη μορφή με την οποία ο συγγραφέας το προετοίμασε και το προέβλεψε».

- **Δευτερογενής πηγή**

Ορισμός: "Παρασκευάζεται από την πρωτογενή ή παράγωγη πηγή πληροφόρησης και αντικατοπτρίζει τα πλήρη και αναλλοίωτα χαρακτηριστικά της, όσον αφορά το περιεχόμενο και συχνά τη μορφή της" (φωτογραφία, φωτοτυπία, σάρωση της αρχικής πηγής).

- **Τριτογενής – Παράγωγη πηγή**

Ορισμός: "Παρασκευάζεται από μια πρωτογενή ή δευτερογενή πηγή πληροφόρησης μέσω επεξεργασίας σύμφωνα με ορισμένους κανόνες και παρέχει πληροφορίες σχετικά με την κύρια πηγή και το περιεχόμενό της. Οι παράγωγες πηγές ονομάζονται επίσης εργαλεία πληροφόρησης." - δηλαδή βιβλιογραφίες, αρχεία έκδοσης.

2. **Μη καταγεγραμμένες πηγές** - «Οργανισμοί και πληροφοριακά συστήματα, προσωπικές επαφές, συνομιλίες, διαλέξεις σε συνέδρια και συνελεύσεις, διαλέξεις σε μαθήματα, εκπαίδευση, μαθήματα, παρατηρήσεις, ραδιοφωνικά μηνύματα, τηλεοπτικές εικόνες κλπ. Το βασικό χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι οι πληροφορίες που μεταδίδονται δεν είναι καταγεγραμμένες σε οποιαδήποτε υλική μορφή, αλλά μεταβιβάζεται απευθείας από την πηγή των πληροφοριών στον αποδέκτη τους. "

- **Μη καταγεγραμμένη ομάδα** (ο/η εκπαιδευτικός αναφέρεται σε συνέδρια, διαλέξεις, συνελεύσεις, εκθέσεις, συμπόσια),
- **Άτομο, χωρίς καταγραφές** (παραθέτει προσωπικές επαφές, συνομιλίες).

Πηγή: <https://doczz.pl/doc/1065194/%C5%BAr%C3%B3d%C5%82a-informacji-naukowej.-konspekt-lekcji-bibliotecznej-w>

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ 2: Τύποι πηγών και υπηρεσιών πληροφόρησης

Τι ψάχνω? Τι θέλω να βρω?
Ορίζω και αναγνωρίζω το πρόβλημα. Τι πληροφορίες μου λείπουν?

Ορίζω ποιες είναι οι πιθανές πηγές (όλες οι διαθέσιμες σεμένα πηγές) πληροφοριών. Αποφασίζω ποιες πηγές θα χρησιμοποιήσω.

Βρίσκω την πηγή πληροφοριών που χρειάζομαι - Την εντοπίζω και παίρνω τις πληροφορίες που χρειάζομαι.

Διαβάζω τις πληροφορίες που βρήκα - διαβάζω, ακούω, βλέπω. Απορρίπτω όσες δεν μου είναι απαραίτητες.

Οργανώνω τις πληροφορίες που έχω συλλέξει από διάφορες πηγές. Επισημαίνω τις πιο σημαντικές. Τις αποθηκεύω, ώστε να τις χρησιμοποιήσω.

Αξιολογώ, αν το αποτέλεσμα της προσπάθειάς μου με ικανοποιεί.

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ 3: Τύποι πηγών και υπηρεσιών πληροφόρησης

BIG6 – ΜΟΝΤΕΛΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Πηγή: <https://vgulibguide.wordpress.com/info-literacy-skills/big6-model/>

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ 4: Τύποι πηγών και υπηρεσιών πληροφόρησης

Ομάδα 1

ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΑΥΞΗΣΕΤΕ ΤΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ - ΜΑΔΡΙΤΗ

1. Τι πληροφορίες χρειάζεστε;

.....
.....
.....

2. Βρείτε 2 πηγές από κάθε κατηγορία: βιβλία, ιστοσελίδες, ηλεκτρονικές εκδόσεις(π.χ. ταινία, παρουσίαση)

*(Μπορείτε να προσθέσετε περισσότερες κατηγορίες. Εάν πιστεύετε, ότι μια άλλη κατηγορία θα είναι πιο σημαντική για το θέμα σας - αλλάξτε την υπάρχουσα ή προσθέστε μια νέα)

Βιβλία:

1.....
2.....

Ιστοσελίδες:

1.....
2.....

Ηλεκτρονικές εκδόσεις:

1.....
2.....

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ 4: Τύποι πηγών και υπηρεσιών πληροφόρησης

Ομάδα 2

ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΒΗΤΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

1. Τι πληροφορίες χρειάζεστε;

.....
.....
.....

2. Βρείτε 2 πηγές από κάθε κατηγορία: βιβλία, ιστοσελίδες, ηλεκτρονικές εκδόσεις(π.χ. ταινία, παρουσίαση)

*(Μπορείτε να προσθέσετε περισσότερες κατηγορίες. Εάν πιστεύετε, ότι μια άλλη κατηγορία θα είναι πιο σημαντική για το θέμα σας - αλλάξτε την υπάρχουσα ή προσθέστε μια νέα)

Βιβλία:

1.....
2.....

Ιστοσελίδες:

1.....
2.....

Ηλεκτρονικές εκδόσεις:

1.....
2.....

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ 4: Τύποι πηγών και υπηρεσιών πληροφόρησης

Ομάδα 3

ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΒΡΕΙΤΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΩΣ ΝΑ ΨΗΣΕΤΕ ΣΠΙΤΙΚΟ ΨΩΜΙ

1. Τι πληροφορίες χρειάζεστε;

.....

.....

.....

2. Βρείτε 2 πηγές από κάθε κατηγορία: βιβλία, ιστοσελίδες, ηλεκτρονικές εκδόσεις(π.χ. ταινία, παρουσίαση)

*(Μπορείτε να προσθέσετε περισσότερες κατηγορίες. Εάν πιστεύετε, ότι μια άλλη κατηγορία θα είναι πιο σημαντική για το θέμα σας - αλλάξτε την υπάρχουσα ή προσθέστε μια νέα)

Βιβλία:

- 1.....
- 2.....

Ιστοσελίδες:

- 1.....
- 2.....

Ηλεκτρονικές εκδόσεις:

- 1.....
- 2.....

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ 5: Τύποι πηγών και υπηρεσιών πληροφόρησης

Πηγές πληροφοριών:

Wikipedia / Καθημερινή εφημερίδα / Εγκυκλοπαίδεια / Κοινωνικό δίκτυο "Facebook" / Φόρουμ Διαδικτύου "Τα αγαπημένα μας βιβλία" / TV Info / Επιστημονικό περιοδικό / Άρθρο που συγκρίνει τα τελευταία μοντέλα κινητών τηλεφώνων σε μια ιστοσελίδα με τεχνολογικά νέα / Γαστρονομικό blog με συνταγές για κέικ / Κανάλι στο Youtube ενός ταξιδιώτη

Κατηγορία	Πηγές πληροφοριών
Μελέτη/Εργασία	
Ενδιαφέροντα	
Ψυχαγωγία	

